

STREFA CZYTELNIKA

KWIECIEŃ 2022

CYKL SPOTKAŃ ONLINE

Międzynarodowy Dzień Książki to czas na nowe działania popularyzujące czytelnictwo, na nowe lektury i tematy do dyskusji czy refleksji, ale także czas nowych wyzwań i zadań do realizacji w naszych bibliotekach. W tym roku zaprosiliśmy wszystkich zainteresowanych na cykl spotkań online, w których zostały przedstawione kolejne pomysły na pracę z książką i tekstem, a także ilustracją - pomysły w formie tradycyjnej i online.

Webinary pod wspólnym tytułem Strefa Czytelnika były ciekawą i efektywną pracą z tekstem z odbiorcami w różnym wieku i różnymi kompetencjami czytelniczymi.

TEMATYKA

- Tradycyjny czy wirtualny - Uczniowski Klub Czytelnika - Edyta Kilian.
- Młodzież, trendy, literatura - Alina Dyrek.
- Picture book - mało tekstu, dużo treści - dla starszych i młodszych - Beata Malentowicz.
- O czym myślał Syzyf? - rozważania wokół współczesnej eseistyki. Czy warto czytać eseje...? - Robert Mertuszka.
- Komiksem inspirowani - Wioleta Matelonek.
- W poszukiwaniu tożsamości. O aksjologicznym zagubieniu bohaterów współczesnej polskiej prozy dla młodzieży - Dorota Michułka.

TRADYCYJNY CZY WIRTUALNY - UCZNIOWSKI KLUB CZYTELNIKA

Edyta Kilian - nauczycielka bibliotekarka, DBP we Wrocławiu

OGÓLNOPOLSKIE PROGRAMY PROPAGUJĄCE CZYTELNICTWO

Podczas wystąpienia Edyta Kilian przedstawiła **Dyskusyjne Kluby Książki** - to program czytelnictwa opracowany przez Instytut Książki, adresowany do czytelników, organizowany przez bibliotekarzy bibliotek publicznych. Dyskusyjne Kluby Książki zakładane są także w szkołach, prowadzone przez bibliotekarzy we współpracy z biblioteką publiczną. Instytut Książki natomiast współfinansuje zakup książek dla klubów.

Prelegentka opisała czym są Dyskusyjne Kluby Książki - tworzą je grupy osób, które spotykają się, aby porozmawiać o książkach, o nowościach, nawykach i wyborach czytelniczych i gatunkach literackich, uczestnicy nie prowadzą poważnych dyskusji, nie muszą znać się na literaturze. W swobodnej atmosferze, wymieniają się uwagami dotyczącymi ostatnio przeczytanych książek lub tej jednej, którą mają omawiać podczas spotkania.

Prowadząca wspominała o roli bibliotek i bibliotekarzy w programie. Biblioteki publiczne udostępniają pakiety książek liczące na ogół 10 pozycji tego samego tytułu. Bibliotekarz szkolny na ogół pełni rolę moderatora spotkań prowadzonego w szkole klubu. Jego zadaniem jest organizacja spotkań, pilnowanie, żeby każdy, kto chce, zdążył się wypowiedzieć, żeby nikt nie mówił za długo i żeby nikt za bardzo nie odbiegał od tematu.

Formalny klub ma jedną, ogromną zaletę. Dzięki temu, że DKK należy do struktur Instytutu Książki może organizować spotkania autorskie albo zapraszać gości na spotkania Klubu.

Prelegentka wyszukała i zgromadziła dostępne scenariusze do zajęć z książkami Dyskusyjnego Klubu książki, które mogą być pomocne dla moderatorów, można je znaleźć w [prezentacji](#) do wystąpienia.

Dyskusyjne Kluby Książki działają przy bibliotekach publicznych, mogą także działać przy innych instytucjach np. bibliotekach szkolnych, pedagogicznych, domach kultury, przedszkolach.

POCZYTAJMY - I Ty możesz czytać książki najmłodszym!

PoczytajMy - to następny program edukacyjny, który przedstawiła Edyta Kilian, wspierający czytelnictwo i wolontariat. W ramach programu starsi uczniowie przy wsparciu dorosłych opiekunów zakładają szkolne kluby czytelnicze, których głównym zadaniem jest promocja czytania książek dzieciom.

Celem działalności klubów PoczytajMy jest zachęcenie uczniów do czytania oraz promowanie czytelnictwa poprzez organizowanie spotkań i akcji czytelniczych wśród najmłodszych.

Klub organizuje cykliczne spotkania dla młodszych kolegów i koleżanek (spotkania z książką). W ramach prac klubu młodzież uczy się w jaki sposób organizować spotkania czytelnicze, jakie ćwiczenia zaproponować młodszym kolegom i koleżankom, jaką lekturę dobrać dla danej grupy, jak formułować pytania i polecenia, planować działania, rozdzielać między sobą zadania). Spotkania powinny być jak najbardziej atrakcyjne, twórcze, sprzyjające nawiązywaniu relacji. W ramach klubu odbywają się dyskusje wokół książek wybranych do wspólnej lektury i wspólne ich omawianie.

Wirtualny Klub Czytelniczy

Prowadząca przedstawiła też ciekawą alternatywę lub uzupełnienie tradycyjnej formy spotkań klubów czytelniczych, jakim mogą się stać ich odpowiedniki online - wirtualne kluby czytelnicze, lub forma uwzględniająca tradycyjne spotkania czytelnicze i ich wersję online. W kontaktach i działaniach takiego klubu wykorzystuje się elektroniczne środki komunikacji i technologie informatyczne.

Szkolne kluby książki doskonale wpisują się w sferę online. Obejmują czytanie, dyskusję, pytania i odpowiedzi, quizy - wszystko to, co działa świetnie z interaktywnym oprogramowaniem Zoom, Google Classroom, Microsoft Teams, KlikMeeting lub innym.

Prelegentka wyróżniła kilka sposobów na propagowanie czytelnictwa w wirtualnej przestrzeni:

- czytelnicze wyzwanie, czyli popularne wśród uczniów challenge - np. czytanie książek, które zdobyły literackie nagrody.
- ankiety Google do przeprowadzenia ankiety czytelniczej, np. pod hasłem Poznajmy się i nasze czytelnicze zainteresowania,
- wirtualne spotkanie z autorem książki - rejestracja filmu zamieszczona na You Tubie,
- zamieszczanie na interaktywnych tablicach typu Padlet, ciekawych recenzji, czytelniczych propozycji na spotkania klubu, własnych opinii o książkach itd.,

Mieszane formy offline i online w działaniach koła czytelniczego:

- czytelnicze wyzwanie, czyli popularne challenge,
- alternatywne zakończenie książki,
- opowiedz książkę za pomocą mapy myśli, np. w aplikacji Google - kolejność wydarzeń,
- przygotowanie gry w Genial.ly,
- tworzenie lapbooka online (Padlet, Wakalet) i tradycyjnego,
- koło fortuny.

Alina Dyrek - nauczycielka bibliotekarka, DBP we Wrocławiu

Prelegentka scharakteryzowała główne nurty w literaturze młodzieżowej, które cieszą się popularnością wśród młodzieży i wyróżniła w tych nurtach powieści, najbardziej popularne w ostatnim roku.

Zwróciła uwagę na fakt, że wśród współczesnej literatury dla młodzieży wyróżnić można kilka motywów, często mających swoje źródło w powieściach, które zdobyły dużą popularność wśród młodzieży, a zasięg ich odbiorców się powiększył na skutek ekranizacji.

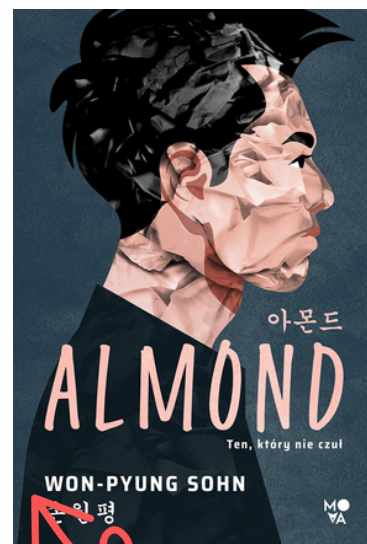
Futurystyczne dystopie - zdobywające grono odbiorców na popularności "Igrzysk śmierci" Suzanne Collins. To historie rozgrywane się w postapokaliptycznym świecie, oparte na motywach buntu, rebelii, walki o prawa biedniejszych i wykluczonych.

Do tej kategorii zaliczyć można nową książkę Veroniki Roth "Wybrancy" (która zajęła 4 miejsce w rankingu Lubimy czytać w kategorii fantastyka młodzieżowa) lub "Susza" Jarrod Shusterman, Neal Shusterman.

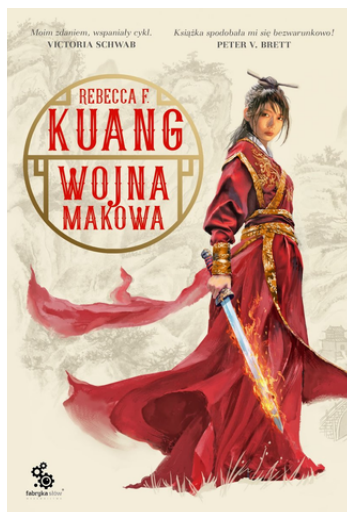
Kolejna kategoria to **realistyczne opowieści osadzone we współczesnych realiach**, pokazujące aktualne problemy młodych ludzi. To książki, które uwrażliwiają społeczeństwo na problemy nastolatków, osób w jakiś sposób wykluczonych, uznawanych za innych.

W nurcie dystopii pojawiają się powieści odchodzące od schematu, w którym to jednostka jest bohaterem, pokazujące jak wiele może zdziałać współpracująca ze sobą grupa ludzi

Taką powieścią jest zwycięzca plebiscytu Lubimy Czytać w kat. powieści młodzieżowych, "Almond" Sohn Won-Pyung, opowiadająca o chłopcu, który od urodzenia nie przejawia żadnych emocji.

Osobnym tematem w tym trendzie jest coraz większa popularność książek dotyczących **problemów osób LGBT+**. Prowadząca wspomniała o popularności powieści dotyczące problemów tych osób, takich jak „wyjście z szafy”, homofobia, walka o samego siebie, a także o pokonywaniu trudności, akceptacji i miłości.

Przykładem takiej książki jest "Felix Ever After. Na zawsze Felix" Kacen Callender - trzecie miejsce w plebiscycie Lubimy Czytać, lub "Angst with Happy Ending" Weroniki Łodygi.

Kolejnym nurtem przedstawionym przez prelegentkę jest **motyw zawodów, konkursów**. Bohaterem często jest tu osoba, której otoczenie nie daje żadnych szans na sukces, niekiedy w ogóle nie chce ona uczestniczyć w tej rywalizacji. W powieściach autor opisuje zmagania bohatera, który z ogromnym trudem pokonuje problemy. Wśród tego typu powieści wyróżnić można serię dla starszej młodzieży "Wojna makowa" Rebeci F. Kuang, której 3 tom zajął 2 miejsce w rankingu LC, czy serię Nevermoor o Morrigan Crow dla młodszej młodzieży i dzieci.

Prowadząca zwróciła też uwagę na osobną kategorię - czyli **retellingi znanych mitów i baśni**, przedstawione w nowym wydaniu, które cieszą się dużą popularnością. W retellingu autor bierze tekst kanoniczny mitu, baśni, czy innej znanej historii i przedstawia go czytelnikom od nowa, zmieniając jego wymowę. I tak np. "Niewidzialne życie Addie Larue" Victorii Schwab - pierwsze miejsce w rankingu LC na fantastykę młodzieżową, jest retellingiem poematu Faust. Inna pozycja w rankingu - seria "Dwór cierni i róż" Sarah J. Maas należy do retellingu baśni "Piękna i bestia".

Dużą popularnością cieszy się też nurt „**paranormalnych/fantastycznych romansów**” zbudowanych według schematu zapewniają przede wszystkim rozrywkę i emocje narastające wokół miłosnego wątku. Akcja powieści rozgrywa się często w przyszłości, w innym świecie, lub jako alternatywna wersja naszego świata, zawierającego elementy urban fantasy. Niekiedy akcja rozgrywa się w przeszłości, w epoce historycznej. Główna bohaterka, przeciętna dziewczyna, poznaje chłopaka, mężczyznę będącego przedstawicielem jakiejś grupy - wampirem, demonem, wilkołakiem, lub człowiekiem ze zdolnościami parapsychofizycznymi, czy przedstawicielem fantastycznego ludu. Wśród powieści w których możemy odnaleźć te wątki jest seria "Dary anioła" Cassandy Clare, "Szeptem" Becca Fitzpatrick czy "Dwór cierni i róż" Sarah J. Mass, (4 tom zajął 3 miejsce w rankingu Lubimy Czytać w kat. fantastyka młodzieżowa).

Ostatnią kategorią powieści przedstawioną przez prelegentkę była **literatura New Adult** przeznaczonej dla starszej młodzieży. W książkach tego gatunku główni bohaterowie są w wieku studenckim, ich treść koncentruje się na takich tematach jak wyprowadzka z domu rodzinnego, rozwój seksualności oraz wybór studiów i podejmowanie pierwszej pracy. Głównym wątek często oscyluje wokół romantycznej relacji między bohaterami, a wokół niego zbudowane są pozostałe wątki poboczne, dotyczące niekiedy trudnej przeszłości bohaterów, dotyczącej traumatycznych wydarzeń.

Wśród nowych książek z tego nurtu popularnością cieszy się seria polskiej autorki Julii Biel "To nie jest do diabła love story", której trzeci tom zajął drugie miejsce w plebiscycie Lubimy czytać literaturze młodzieżowej.

PICTURE BOOK - MAŁO TEKSTU, DUŻO TREŚCI - DLA STARSZYCH I MŁODSZYCH

Beata Malentowicz - nauczycielka bibliotekarka, DBP we Wrocławiu

Prowadząca przedstawiła picture booki czyli książki obrazkowe, scharakteryzowała ich specyfikę, przytoczyła argumenty, dlaczego warto je czytać dzieciom i przygotowała ciekawe pomysły, które można wykorzystać w pracy z dziećmi. Na początku prelegentka przytoczyła kilka definicji dotyczących tego czym jest książka obrazkowa. Między innymi definicjami przywołała wypowiedź Małgorzaty Cackowskiej "[Książka obrazkowa] Jest złożona z dwu sposobów przedstawiania, dwu reprezentacji – obrazów i słów – stanowiących jeden kulturowy tekst. Między ilustracją i tekstem istnieje nierozzerwalna więź, która narzuca ich całkowitą zależność." Podsumowując definicje dodała, że książka obrazkowa to taki utwór, w którym ilustracje są równie ważne dla odbioru książki jak sam tekst. Jednak owe równe role to więcej niż oczywisty punkt wyjścia do nieprzerwanego, pełnego pasji i nieprzewidywalnego dialogu tekstu i obrazu.

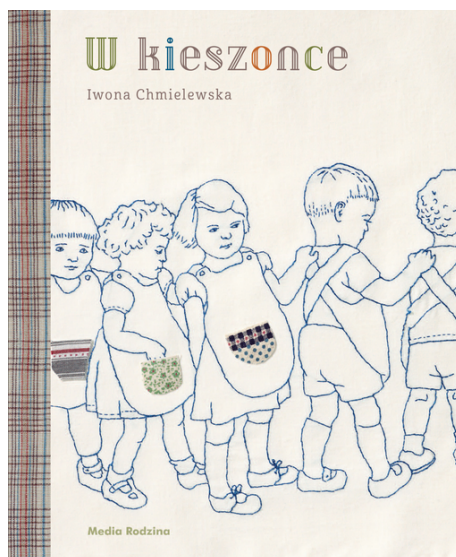
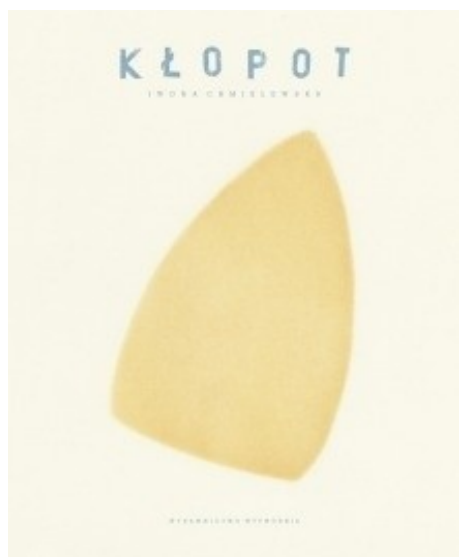
Prowadząca opisała kilka rodzajów książek obrazkowych:

- o charakterze narracyjnym z tekstem i ilustracjami
- beztekstowe o charakterze narracyjnym (z narracją wizualną)
- nienarracyjne z obrazem i słowem
- nienarracyjne beztekstowe

Prelegentka wspomniała też, że niezwykłość książek obrazkowych polega na przekraczaniu granic gatunku, uniwersalności języka, jedności słowno-obrazowej, podejmowaniu "dorosłych" tematów, silnym wpływie na dorosłych, dostrzeganiu różnic: słowo a obraz. Książka obrazkowa dla dzieci porusza całe spektrum tematów klasycznych, jak: otaczający świat, przyroda, pory roku itp. Ale dzięki swojej nieoczywistej formie może w bardzo delikatny sposób poruszać tematy trudne, jak śmierć, relacje z bliskimi, przemijanie, wojna, zagłada.

Odpowiadając na pytanie, dlaczego warto książki obrazkowe czytać dzieciom, wspomniała m.in. o pogłębianiu rozpoznawania zdarzeń, postaci, gatunków czy konwencji, stopniowym rozumieniu: od obrazów do towarzyszących im słów, prezentowaniu i porządkowaniu otaczającego dziecko świata.

Książki obrazkowe rozwijają wyobraźnię, uwrażliwiają na sztukę.

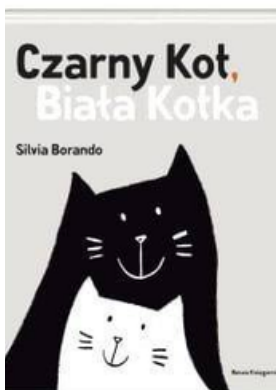
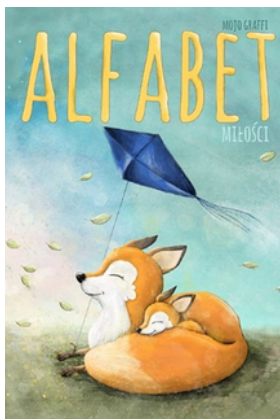
Stymulują procesy poznawcze, kształtują wyobraźnię i pobudzają kreatywność.

Wśród pozycji, które można wykorzystać podczas zajęć zaproponowała książki obrazkowe Iwony Chmielewskiej "Kłopot" - to historia patowych sytuacjach, przeciwnościach losu, problemach, małych, dużych, prawdziwych, wymyślonych, które jednak „muszą się skończyć”.

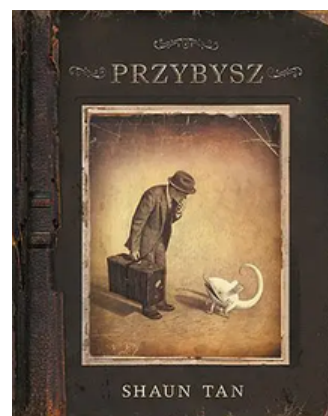
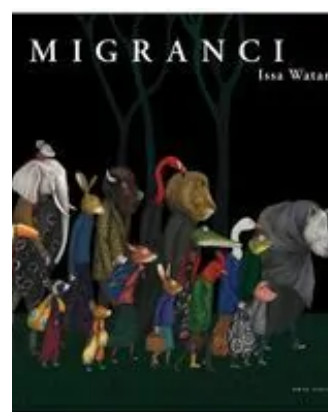
Natomiast "W kieszonce" tej autorki zaglądamy do dziecięcych kieszonek. Co one kryją? Każdy przedmiot ma swoją historię, a dla właściciela kieszonki – również wartość emocjonalną.

Inna książka - "Alfabet miłości" Mojo Graffi to wielowarstwowa pozycja, która oswaja dzieci z alfabetem, z relacjami, uczuciami. Z kolei „Pikotek chce być odkryty” Tomasza Samojlika to nietypowa książka o przyrodzie. Nie zawiera słów, a jedynie piktogramy w komiksowych dymkach. Dzięki temu informacje w niej przemycone są dostępne dla dzieci, które jeszcze nie potrafią czytać.

W książce Silvia Borando "Czarny kot, Biała kotka" Czarny Kot wychodzi z domu tylko w dzień. Lubi patrzeć na muchy i jaskółki. Biała Kotka wychodzi z domu tylko w nocy. Lubi patrzeć na robaczki świętojańskie i gwiazdy. Aż pewnego razu – w miejscu między dniem a nocą – kocur i kotka nagle się spotykają. Co z tego wyniknie?

Inne propozycje:

O CZYM MYŚLAŁ SYZYF? - ROZWAŻANIA WOKÓŁ WSPÓŁCZESNEJ ESEISTYKI. CZY WARTO CZYTAĆ ESEJE...?

dr Robert Mertuszka, nauczyciel akademicki, Koordynator Centrum Naukowego Fundacji EKOLA, literaturoznawca, publicysta, trener

Wystąpienie dr Roberta Mertuszki dotyczyło współczesnej eseistyki i tego czy warto czytać eseje oraz czy jest to forma literatury, która może być ważna w kontekście wzmacniania czytelnictwa młodych ludzi i roli tekstu pisanego. Teza postawiona w wystąpieniu odnosiła się do kwestii, że być może rozwiązaniem dotyczącym rozwoju i wzmacniania czytelnictwa oraz roli tekstu czytanego, odnajdziemy we współczesnej eseistyce.

Prelegent wspomniał, że w dyskusji o stanie czytelnictwa często pomijamy to, co jest najistotniejsze, a mianowicie jaki jest sposób spotkań młodych ludzi z tekstem literackim, z tekstem kultury, jaka jest metodyka tych spotkań. Kiedy rekomendujemy młodemu czytelnikowi książki jako nauczyciele, nauczyciele bibliotekarze, czy humaniści, często pojawia się naturalna pokusa, by polecenie książki rozpocząć od autora. Prowadzący skłania się ku przekonaniu, że może warto rekomendować literaturę nie poprzez nazwisko autora, ale poprzez tekst.

Kanony tekstów literackich dla szkół buduje się w oparciu o klasykę, czyli właśnie o autorów. Prelegent przyznał, że coraz bardziej się przekonuje do tego, dobrym sposobem na zapoznanie się ucznia z danym dziełem jest wprowadzanie ucznia, w świat krótkich form. Zaletą esejów jest to, że zawierają subiektywne przeżycia autora i co bardzo istotne, nigdy nie jest tak, że autor podejmuje problem i ostatecznie go wyjaśnia, w sposób całościowy. To zaś zachęca do podjęcia dyskusji i ciągu dalszego.

Młodzi ludzie są bardziej zainteresowani, kiedy spotykają się z tekstem eseju, którego autor wyprowadza jakieś własne, bardzo osobiste spostrzeżenia, mocno ugruntowane w przeżyciu osobistym, jest bardzo szczery i pokazuje część siebie. Autor wzbogaca też to własne przeżycie o pewne elementy kulturowe. W ten sposób pokazuje, że jego przeżycie nie jest przeżyciem jednostkowym, ale wyabstrahowanym z pewnej szerszej rzeczywistości kulturowej, społecznej, politycznej. To stanowi o niezwykłej sile eseju, która promieniuje na młodego człowieka dzięki temu, że ktoś jest z uczniem bardzo szczery.

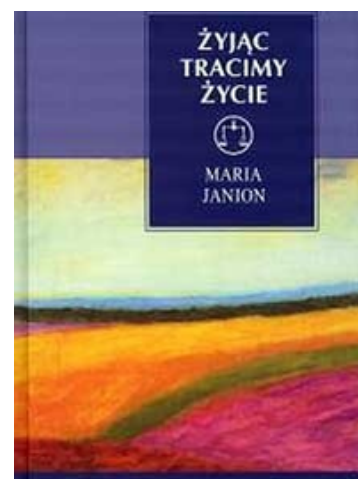
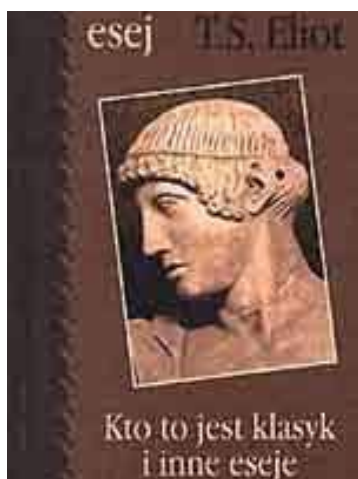
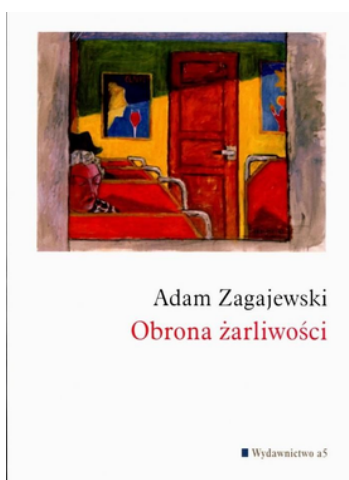
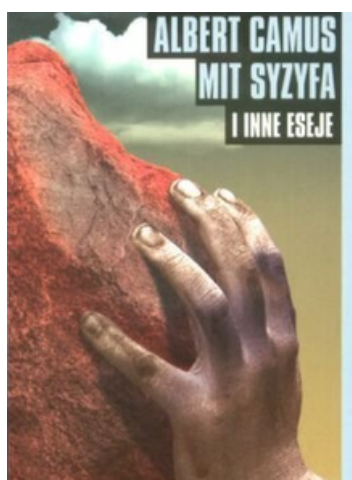

Prowadzący zauważył, że być może esej umiejętnie wprowadzony do dyskusji z młodymi ludźmi na poziomie bibliotek pedagogicznych, szkolnych, na poziomie szkoły i szkolnej polonistyki może przynieść pozytywne skutki dla rozwoju czytelnictwa. Być może esej będzie tą formą literatury, która w przyszłości będzie mogła zastąpić formę powieści realistycznej, przeżywającej obecnie kryzys. Prelegent wyjaśnił, że autor powieści rzadko rzeczywiście przeżył to, o czym napisał. A to dla młodego człowieka może być nieszczerze. Natomiast w eseju musi zaistnieć element subiektywnego przekazu. Autor eseju w pewnych miejscach musi powiedzieć prawdę o sobie, swoich emocjach. Mówiąc o tym, zostawia ogromną część niedopowiedzeń i dzięki temu pozwala wpisać się obok tych przeżyć. Z tego powodu esej pozwala na pokazanie młodemu czytelnikowi jak wygląda przekaz mocno zsubiektywizowany. Kiedy mielibyśmy to samo zrobić na podstawie innej lektury, np. *Lalki* Bolesława Prusa, zdajemy sobie sprawę z tego, że treść powieści nie zawiera osobistych przeżyć Bolesława Prusa. Kiedy wprowadzamy tekst literacki podczas zajęć, każdy element powieści osadzamy w realiach historycznych, społecznych, politycznych czy biograficznych.

Nie ma możliwości, by to “zachwyciło”, ponieważ to wszystko zostało już nazwane. W tej sytuacji, nie ma żadnej przestrzeni, by czytelnik mógł tam wpisać siebie.

Esej natomiast zostawia otwarte furtki, nie daje gotowych rozwiązań, recept. Autor eseju nie waha się wyrazić swoich opinii, a to powoduje, że także młody człowiek nie boi się wyrazić swoich opinii. Widzi że skoro autor pokazuje cząstkę siebie, to może i młody człowiek będzie mógł to zrobić. Prowadzący uważa, że być może warto więc zacząć pracę z uczniami od krótkich tekstów eseistycznych, które nauczą młodych ludzi, że czytanie może być ciekawe. Pokażą, że spotkania z tekstem mogą być interesujące. Dzięki temu, młody człowiek nie będzie miał narzuconych nazwisk, które źle mu się kojarzą, dlatego, że odnoszą się do szkoły. W ten sposób od początku można będzie udowodnić, że czytanie może budować świat wyobrażeń i może powodować, że młody czytelnik sięgnie po dłuższe teksty, również takie, które nie są osadzone na sugerowaniu prostych rozwiązań.

Pod koniec prowadzący polecił eseje, które bardzo dobrze sprawdzają się w podczas spotkań czytelniczych z młodymi ludźmi i mogą zainspirować:

KOMIKSEM INSPIROWANI

Wioleta Matelonek - nauczycielka bibliotekarka, DBP we Wrocławiu, filia w Strzelinie

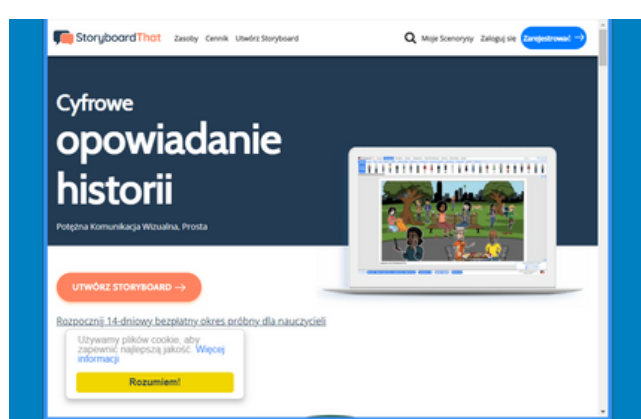
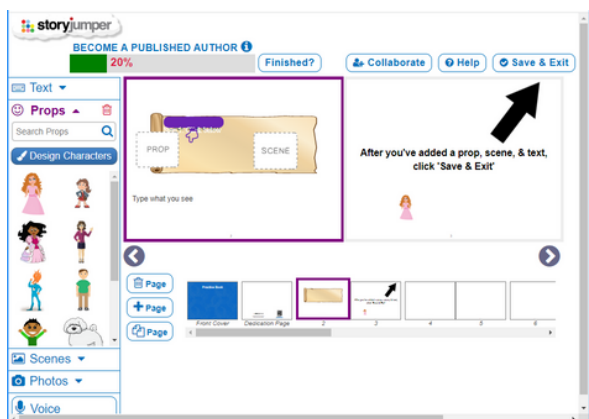
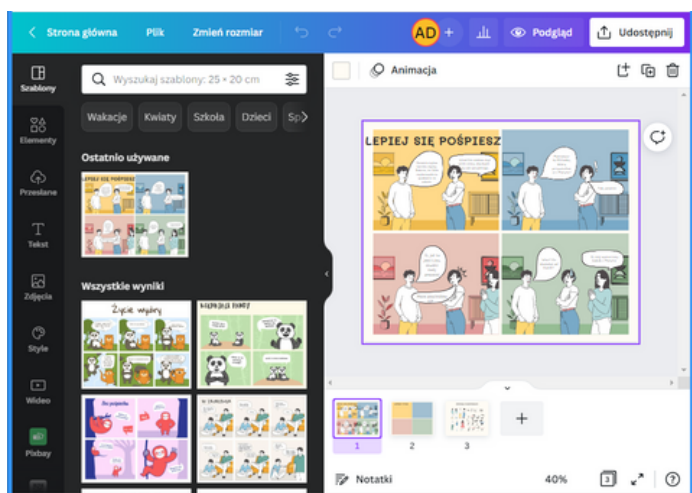
Prowadząca w swoim wystąpieniu przedstawiła komiks jako narzędzie pracy z dziećmi w różnym wieku, a także zaprezentowała kilka wartościowych tytułów, które warto wykorzystać w pracy edukacyjnej.

Rozpoczęła wystąpienie od przedstawienia licznych zalet czytania i polecenia komiksów młodym czytelnikom. Zauważyła, że różnorodność gatunkowa i artystyczna oraz ukierunkowanie na rozmaitego odbiorcę czynią z komiksu uniwersalne źródło wiedzy, narzędzie kształtowania wrażliwości i rozwijania wyobraźni. Komiks coraz częściej gości w instytucjach kultury, bibliotece i szkole.

Prelegentka przedstawiła w dowcipnej i ciekawej - komiksowej formie - historię komiksu, wspomniała o polskich twórcach komiksów - Kornela Makuszyńskiego i jego "Koziołka Matołka", Janusza Christy, autora komiksu "Kajko i Kokosz" oraz Henryka Chmielewskiego, twórcę "Tytusa, Romka i A'tomka". Następnie scharakteryzowała podstawy języka komiksu, wymieniła najważniejsze elementy budowy i cechy charakterystyczne komiksu oraz pokazała proces powstawania komiksu od rysowania, nakładania tuszu i barw.

Dalsza część szkolenia dotyczyła własnych doświadczeń z wykorzystaniem komiksu w pracy, w bibliotece. Uczestnicy poznali szczegóły komiksowych projektów realizowanych przez DBP we Wrocławiu Filię w Strzelinie. Ich celem było przyciągnięcie młodych czytelników do biblioteki, rozbudzenie ich aktywności artystycznej oraz twórczego myślenia. Prowadząca pokazała ciekawe sposoby na wprowadzenie młodego czytelnika w świat komiksu, dzięki którym z czytelnika może się on przekształcić w twórcę komiksów. Nauczyciele i uczniowie mogą skorzystać z gotowych szablonów do tworzenia komiksów, ciekawych pomysłów na rozpoczęcie historii i stworzenie bohatera komiksu. Później nastąpiła prezentacja licznych projektów i konkursów, dotyczących komiksów, które były dotąd realizowane, m.in. dotyczące lokalnej historii czy polskich legend.

Na koniec uczestnikom zaprezentowano kilka aplikacji do tworzenia komiksów, kierowanych do osób kreatywnych, które nie muszą mieć talentu do rysowania, m.in. Canva, Makebeliefscomix, Pixton, Storyjumper i Storyboardthat.

W POSZUKIWANIU TOŻSAMOŚCI. O AKSJOLOGICZNYM ZAGUBIENIU BOHATERÓW WSPÓŁCZESNEJ POLSKIEJ PROZY DLA MŁODZIEŻY

dr hab., prof. Dorota Michułka, Instytut Filologii Polskiej, Uniwersytet Wrocławski

Wystąpienie dr hab., prof. Doroty Michułki dotyczyło współczesnej polskiej prozy dla młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem kontekstów społeczno-kulturowych, kwestii wartości i poszukiwania tożsamości.

Przytaczając słowa G. Leszczyńskiego wspomniała, że współczesna literatura dla młodzieży skoncentrowana jest na inicjacji bohaterów: postawach i wartościach a nie na schemacie fabularnym. Siła tej literatury tkwi w portretach psychologicznych bohaterów i narracji z perspektywy bohatera (refleksyjno-egzystencjalnej) – odzwierciedlającej wnętrze bohatera. Bohaterowie książek są dojrzałi (często odczytani), niebanalni, nieszablonowi, a sama literatura jest mocno osadzona w rzeczywistości, często pokazuje jej społeczny aspekt np. rozwarstwienie społeczne. W powieściach tych pojawiają się takie problemy jak dysfunkcyjna rodzina, kryzys macierzyństwa lub ojcostwa, euro sieroty, samotność, brak stabilności i wiele innych.

We współczesnej literaturze dla dzieci i młodzieży pojawia się bohater zagubiony aksjologicznie, literatura ukazuje wzorce niejednoznaczne moralnie, nie daje prostych rozwiązań, nie formułuje jasnych prawd, ale prowokuje czytelnika do refleksji i dyskusji z uczniami, jeśli jest czytana z nimi w szkole. Częstym problemem jest też brak porozumienia między dorosłymi a dziećmi, dialogi pokoleń lub próby wypracowania komunikacji, czego przykładem jest książka Kingi Dunin "Tabu".

Prowadząca przytoczyła i opisała książki, które charakteryzują się wyżej wymienionymi cechami, wśród nich były m.in.:

